

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะทรงถือว่า “การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาชีวิตมนุษย์” ดังจะเห็นได้จากพระบรมราโชวาทที่พระราชทานแก่คณะครูและนักเรียน ณ ศาลาดุสิดาลัย เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2514 และเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2518 รวมทั้งที่พระราชทานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2519 มีความตามลำดับดังนี้

“...การศึกษาเป็นปัจจัยในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล...”

“...ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งของทั้งชีวิตและส่วนรวม คือ การศึกษาซึ่งเป็นรากฐานส่งเสริมความเจริญมั่นคงเกือบทุกอย่างในบุคคลและประเทศชาติ...”

“...การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพให้เป็นทรัพยากรทางปัญญาที่มีค่าของชาติ...”

พระบรมราโชวาทที่เชิญมานี้แสดงให้เห็นถึงพระราชดำริที่เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา ทั้งยังพระราชทานพระราชดำริให้เห็นว่าประเทศชาติจะพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าได้ก็ด้วยการพัฒนาบุคคลของชาติให้มีคุณภาพ โดยการให้การศึกษา ดังพระบรมราโชวาทที่นำมาเน้นเป็นตัวอย่างอีกครั้งหนึ่ง ดังนี้

“...งานด้านการศึกษาเป็นงานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชาติ เพราะความเจริญและความเสื่อมของชาตินั้น ขึ้นอยู่กับการศึกษาของพลเมืองเป็นข้อใหญ่ ตามข้อเท็จจริงที่ทราบกันดีแล้ว ขณะนี้บ้านเมืองของเรามีพลเมืองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งมีสัญญาณบางอย่างเกิดขึ้นด้วยว่าพลเมืองของเราบางส่วนเสื่อมโทรมลงไปในความประพฤติและจิตใจ ซึ่งเป็นอาการที่น่าวิตกกังวลหากยังคงเป็นอยู่ต่อไปเราอาจจะเอาตัวไม่รอด ปรากฏการณ์เช่นนี้ นอกจากเหตุอื่นแล้วต้องมี เหตุมาจากการจัดการศึกษาด้วยอย่างแน่นอน เราต้องจัดงานด้านการศึกษาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น...” (พระบรมราโชวาทที่พระราชทานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2510)

<http://www.onec.go.th/theking/k007.htm> ในหลวงกับการศึกษาไทย

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พ.ศ. 2547 กำหนดไว้ในหมวดที่ 1 บททั่วไป มาตรา 7 ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สอนทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุงถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะ

การศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญอันดับหนึ่งของชีวิต เพราะการศึกษานั้นทำให้คนเราอ่านออกเขียนได้ เข้าใจภาษาที่ใช้สื่อสารกัน พูดคุยกันรู้เรื่อง ทุกวันนี้การศึกษาพัฒนาไปไกลมากตามวิวัฒนาการของเทคโนโลยี ยิ่งเรียนสูงเท่าไรก็ยังมีสิทธิ์เลือกงานที่ดีมีสิทธิ์เลือกดำเนินชีวิตได้หลายทาง มีความก้าวหน้ามากกว่า การศึกษานั้นเป็นสิ่งที่ทุกคนเลือกเองได้ว่าจะเดินในทางไหน จะก้าวไปที่ละน้อยแต่ก้าวไปเรื่อย ๆ โดยไม่หยุดหรือจะก้าวไปพร้อม ๆ กับความฝันที่หวังไว้หรือจะเลือกไม่ก้าวเดินเลย สิ่งเหล่านี้ขึ้นอยู่กับใจของเราเป็นสำคัญ แต่อยากให้เรา รู้จักรักตัวของตนเองโดยการเลือกการศึกษาให้เป็นรางวัลแก่ชีวิต

จากการพัฒนาคุณภาพสู่การปฏิบัติการเรียนการสอนของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ดังกล่าว การศึกษาถึงทัศนคติและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีผลต่อการเลือกสาขาวิชาเรียน ในสังกัดคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นส่วนหนึ่งของการสนองพระราชดำริสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และโครงการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวง ศึกษาธิการในเรื่องการปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และศึกษาแนวปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปใช้ในการดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม และเขตจังหวัดใกล้เคียง

ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและการนำนโยบายสู่การปฏิบัติดังกล่าว ทำให้เห็นว่าควรที่จะพัฒนาปรับกระบวนการเรียนแบบบูรณาการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนนั้น จำเป็นจะต้องมีความรู้หรือข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติและความพึงพอใจของนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อจะได้นำมาวิเคราะห์ จัดระบบข้อมูล รูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกัน อันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาแผนการเปิดรับนักศึกษาในอนาคต และเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับ

คณะวิทยาการจัดการ ในการวางแผนการปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญที่จะทำการวิจัยในครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาเรียนสังกัดคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีผลต่อการเลือกสาขาวิชาเรียนในสังกัดคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สมมติฐานของการวิจัย

1. ลักษณะประชากรที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาเรียนในสังกัดคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและความพึงพอใจของนักศึกษาที่เลือกสาขาวิชาเรียนในสังกัดคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร (Population) ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาผู้ที่อาศัยในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดขอนแก่น
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้วางขอบเขตการดำเนินงานการศึกษาค้นคว้าโดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษา ภาค ปกติ ที่กำลังเข้าศึกษาใหม่ ในภาคเรียนที่ 1/2551 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2. เนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงทัศนคติและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีผลต่อการเลือกสาขาวิชาเรียนในสังกัดคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาให้เกิดความพึงพอใจปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสม และมีความทันสมัยของข้อมูล

3. ตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา และภูมิลำเนาที่แตกต่างกัน มีผลต่อการเลือกสาขาวิชาเรียนในสังกัดคณะวิทยาการการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม แตกต่างกันไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

ทัศนคติและความพึงพอใจในการเลือกสาขาวิชาเรียนในสังกัดคณะวิทยาการการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ทัศนคติ ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า attitude หมายถึง ความรู้สึกชอบ หรือไม่ชอบต่อสิ่งต่างๆ (สุโท เจริญสุข , 2520 : 14) ซึ่งในที่นี้หมายถึงทัศนคติของนักศึกษาภาคปกติที่กำลังเข้าศึกษาใหม่ ในภาคเรียนที่ 1/2551 คณะวิทยาการการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ทัศนคติ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นในด้านต่างๆ ของบุคคลที่มีทั้งด้านบวกและด้านลบหรือสภาพทางจิตใจของมนุษย์ ซึ่งได้แก่อารมณ์ต่างๆ ความรู้สึก ความรัก ความซึ้ง ความชอบ ความไม่ชอบ เป็นต้น ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจเป็นมนุษย์ด้วยกัน วัตถุ หรือสภาพการณ์ ทั้งที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม (สุรพล มนต์เสรี, 2519 : 3)

สาขาวิชา หมายถึง สาขาวิชาเอกของหลักสูตรที่ระบุในปริญญาบัตรหรือประกาศนียบัตร (<http://www.op.mahidol.ac.th/orpl/krok.doc>)

ความพึงพอใจ หมายถึง เป็นความชอบของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งสามารถลดความตึงเครียดและตอบสนองตามความต้องการของบุคคลได้ ทำให้เกิดความพึงพอใจต่อสิ่งนั้น (ทวีพงษ์ หินคำ, 2541:8)

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะคาดหมายกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมากและได้รับการตอบสนองด้วยดี จะมีความพึงพอใจมากแต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พึงพอใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตนตั้งใจไว้ว่าจะมีมากหรือน้อย (วิรุฬ พรรณเทวี, 2542 : 11)

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาปริญญาตรี ภาคปกติ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบทัศนคติและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีผลต่อการเลือกสาขาวิชาเรียนในสังกัดคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. ทราบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีผลต่อการเลือกสาขาวิชาเรียนในสังกัดคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. ได้ข้อมูลที่ได้รับการวิเคราะห์เป็นฐานข้อมูลที่จะนำไปประยุกต์ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดหลักสูตรใหม่ และจัดสาขาวิชาให้สอดคล้องกับความต้องการ และการวางแผนพัฒนาสาขาวิชา คณะวิชา และมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY